

Акт

лісопатологічного обстеження лісових насаджень філії «Центральний лісовий офіс» ДП «Ліси України», що потребують проведення заходів з поліпшення санітарного стану лісів у 2026 році

28 жовтня 2025 року

м. Корсунь - Шевченківський

Нами, начальником відділу діагностики ДСЛП «Херсонлісозахист» ДОМАНЧУК Оленою, інженером - лісопатологом відділу нагляду та прогнозу ДСЛП «Херсонлісозахист» ВОВКОМ Володимиром, помічником начальника Корсунь – Шевченківського надлісництва філії «Центральний лісовий офіс» ДП «Ліси України» МАРУСІЧЕМ Віталієм, інженером охорони й захисту лісу філії «Центральний лісовий офіс» ДП «Ліси України» ТКАЧОМ Олександром, помічником лісничого Бучацького лісництва ТРОЙЦЬКИМ Іваном, лісничим Канівського лісництва СЛЮСАРЕМ Олександром, лісничим Квітчанського лісництва ЯЦУНОМ Романом, лісничим Корсунського лісництва ЗІНЧЕНКОМ Сергієм, лісничим Лисянського лісництва ОСАДЧИМ Сергієм, лісничим Степанецького лісництва ПРОКОПЕНКОМ В'ячеславом, лісничим Стеблівського лісництва ОСИФЛЯКОМ Ігорем, лісничим Таганчанського лісництва ВІЛЬГАНОМ Олександром, лісничим Шевченківського лісництва ДЕМЧУКОМ Олександром, в.о.лісничого Яблунівського лісництва ЗАКРЕВСЬКИМ Андрієм, проведено з 23 по 28 жовтня 2025 року лісопатологічне обстеження насаджень Корсунь - Шевченківського надлісництва філії «Центральний лісовий офіс» ДП «Ліси України» (Далі - Надлісництво), з метою здійснення заходів з поліпшення санітарного стану лісів на загальній площі **682,8 га**. За результатами лісопатологічного обстеження проведення вибіркової санітарної рубки потребують насадження на загальній площі **670,8 га**.

Таксаційна характеристика обстежених ділянок відповідно до Проектів організації та розвитку лісового господарства (таксаційний опис, відомості поквартальних підсумків) 2014 року, наведена в таблиці:

Лісництво (урочище)	Номер кварталу	Номер виділу	Площа виділу, гектарів	Номер підвиділу	у тому числі площа, можлива для експлуатації	Коротка таксаційна характеристика насадження відповідно до матеріалів лісовпорядкування								Категорія захищеності
						склад	вік, років	повнота	бонітет	середня висота, метрів	середній діаметр, сантиметрів	запас деревостану, куб. метрів на 1 гектар		
Яблунівське	8	13	9,0	1	3,8	5БП2КЛГ2Г31ЛПД+ДЗ+ЯЗ	56	0,80	1А	22	22	220	4	
Яблунівське	8	13	9,0		4,8	5БП2КЛГ2Г31ЛПД+ДЗ+ЯЗ	56	0,80	1А	22	22	220	4	
Яблунівське	35	5	8,0		5,1	7Я32КЛГ1ДЗ+БРС	80	0,70	1А	28	36	320	3	
Яблунівське	35	5	8,0	1	2,9	7Я32КЛГ1ДЗ+БРС	80	0,70	1А	28	36	320	3	
Яблунівське	38	3	1,5			6Я32КЛГ1БРС1ЛПД	65	0,70	2	22	26	220	3	
Яблунівське	38	4	2,9			8Д31Г31КЛГ	58	0,85	1	21	24	290	3	
Яблунівське	38	25	5,2			10Д3+Г3+ЛПД	57	0,80	1А	22	26	280	3	
Разом по л-ву			43,6		16,6									
Лисянське	3	3	18,6	1	5,3	3Д33Г31ЛПД1ОС1КЛГ1ЧШ	46	0,85	1	18	20	180	4	
Лисянське	3	3	18,6	2	7,2	3Д33Г31ЛПД1ОС1КЛГ1ЧШ	46	0,85	1	18	20	180	4	
Лисянське	3	3	18,6		6,1	3Д33Г31ЛПД1ОС1КЛГ1ЧШ	46	0,85	1	18	20	180	4	

Лисянське	13	1	22,7	1	4,1	5Я31Д31ЛПД1КЛГ2Г3+ОС	45	0,70	1Б	23	26	220	4
Лисянське	13	1	22,7	2	6,4	5Я31Д31ЛПД1КЛГ2Г3+ОС	45	0,70	1Б	23	26	220	4
Лисянське	13	1	22,7	3	5,7	5Я31Д31ЛПД1КЛГ2Г3+ОС	45	0,70	1Б	23	26	220	4
Лисянське	13	1	22,7		5,9	5Я31Д31ЛПД1КЛГ2Г3+ОС	45	0,70	1Б	23	26	220	4
Лисянське	29	9	7,8		5,0	7АКБЗКЛЯ	35	0,60	1А	20	24	150	3
Лисянське	30	1	21,5	1	7,7	4Я34Г31ЛПД1Д3+КЛГ	65	0,75	2	23	28	255	3
Лисянське	30	1	21,5	2	7,4	4Я34Г31ЛПД1Д3+КЛГ	65	0,75	2	23	28	255	3
Лисянське	30	1	21,5		6,3	4Я34Г31ЛПД1Д3+КЛГ	65	0,75	2	23	28	255	3
Лисянське	38	6	10,5	1	3,9	5ОС2Г31КЛГ1ЛПД1БП	35	0,70	1	17	22	170	2
Лисянське	38	6	10,5		6,6	5ОС2Г31КЛГ1ЛПД1БП	35	0,70	1	17	22	170	2
Лисянське	44	10	2,0			8Д32Г3	54	0,75	1	19	24	200	2
Лисянське	45	7	16,9	1	3,8	10АКБ	56	0,65	2	18	20	140	3
Лисянське	45	7	16,9	2	3,9	10АКБ	56	0,65	2	18	20	140	3
Лисянське	45	7	16,9	3	3,9	10АКБ	56	0,65	2	18	20	140	3
Лисянське	45	7	16,9		5,3	10АКБ	56	0,65	2	18	20	140	3
Лисянське	47	4	7,7			10АКБ+ЛПД	56	0,60	2	17	24	130	3
Лисянське	82	3	2,0			5ЛПД5Г3+ЧП+ЯЗ	55	0,70	1А	23	26	170	3
Разом по л-ву			282,0		94,5								
Таганчанське	23	7	15,5		3,7	4Д32Я33ЛПД1Г3	85	0,7	2	24	32	290	4
Таганчанське	23	7	15,5	1	4,0	4Д32Я33ЛПД1Г3	85	0,7	2	24	32	290	4
Таганчанське	23	7	15,5	2	4,0	4Д32Я33ЛПД1Г3	85	0,7	2	24	32	290	4
Таганчанське	23	7	15,5	3	3,8	4Д32Я33ЛПД1Г3	85	0,7	2	24	32	290	4
Таганчанське	25	12	13,0		5,2	4Я33ЛПД2Г31Д3	60	0,75	1	25	32	290	4
Таганчанське	25	12	13,0	1	3,9	4Я33ЛПД2Г31Д3	60	0,75	1	25	32	290	4
Таганчанське	25	12	13,0	2	3,9	4Я33ЛПД2Г31Д3	60	0,75	1	25	32	290	4
Таганчанське	34	1	62,4	6	6,8	3Д3(90)1Д3(90)3Я31ЛПД2Г3+КЛГ	90	0,75	2	25	32	345	4
Таганчанське	36	5	16,6		4,6	4Я31Д32ЛПД3Г3+КЛГ	60	0,80	2	23	26	260	4
Таганчанське	36	5	16,6	1	4,0	4Я31Д32ЛПД3Г3+КЛГ	60	0,80	2	23	26	260	4
Таганчанське	36	5	16,6	2	4,0	4Я31Д32ЛПД3Г3+КЛГ	60	0,80	2	23	26	260	4
Таганчанське	36	5	16,6	3	4,0	4Я31Д32ЛПД3Г3+КЛГ	60	0,80	2	23	26	260	4
Таганчанське	44	7	12,2		1,6	7Д32С31Г3	86	0,70	2	23	28	270	3
Таганчанське	44	7	12,2	2	4,0	7Д32С31Г3	86	0,70	2	23	28	270	3
Таганчанське	44	7	12,2	3	4,2	7Д32С31Г3	86	0,70	2	23	28	270	3
Таганчанське	58	2	17,0		5,2	4Я32Д32ЛПД2Г3+БРС	110	0,70	1	29	36	330	3
Таганчанське	58	2	17,0	1	4,0	4Я32Д32ЛПД2Г3+БРС	110	0,70	1	29	36	330	3
Таганчанське	58	2	17,0	2	3,8	4Я32Д32ЛПД2Г3+БРС	110	0,70	1	29	36	330	3
Таганчанське	58	2	17,0	3	4,0	4Я32Д32ЛПД2Г3+БРС	110	0,70	1	29	36	330	3
Таганчанське	80	2	6,3			8Д32Я3	110	0,70	2	27	40	380	3

Степанецьке	3	9	3,0		2,9	10С3+АКБ	52	0,40	1А	21	22	180	3
Степанецьке	3	12	15,0	3	0,3	10С3+АКБ	62	0,60	1А	24	26	313	3
Степанецьке	3	12	15,0	4	2,0	10С3+АКБ	62	0,60	1А	24	26	313	3
Степанецьке	3	12	15,0	5	4,1	10С3+АКБ	62	0,60	1А	24	26	313	3
Степанецьке	3	12	15,0		7,2	10С3+АКБ	62	0,60	1А	24	26	313	3
Степанецьке	4	8	7,7			7С3(66)2С3(51)1СКР	66	0,60	1	22	30	260	3
Степанецьке	8	7	6,3	2	3,4	10С3	48	0,80	2	17	18	265	3
Степанецьке	8	7	6,3		2,8	10С3	48	0,80	2	17	18	265	3
Степанецьке	18	2	20,5	1	5,6	6Д3ЯЗЛ2АКБ+КЛГ+С3	66	0,70	2	19	22	210	3
Степанецьке	18	2	20,5	2	6,5	6Д3ЯЗЛ2АКБ+КЛГ+С3	66	0,70	2	19	22	210	3
Степанецьке	18	2	20,5	3	5,0	6Д3ЯЗЛ2АКБ+КЛГ+С3	66	0,70	2	19	22	210	3
Степанецьке	18	2	20,5		3,4	6Д3ЯЗЛ2АКБ+КЛГ+С3	66	0,70	2	19	22	210	3
Степанецьке	23	22	1,7			10Д3+ГЗ+ЛПД	81	0,70	2	21	24	250	4
Степанецьке	24	25	1,0			8Г32Д3+ЛПД	75	0,60	3	18	20	150	4
Степанецьке	29	1	16,5	1	4,0	9АКБ1Д3+ЛПД+БРС+С3	39	0,70	1	16	20	140	3
Степанецьке	29	1	16,5	2	5,6	9АКБ1Д3+ЛПД+БРС+С3	39	0,70	1	16	20	140	3
Степанецьке	29	1	16,5	3	3,0	9АКБ1Д3+ЛПД+БРС+С3	39	0,70	1	16	20	140	3
Степанецьке	29	1	16,5		3,9	9АКБ1Д3+ЛПД+БРС+С3	39	0,70	1	16	20	140	3
Степанецьке	54	4	37,4	4	1,9	4Д32ЛПД2АКБ2С3	50	0,70	2	15	18	150	3
Степанецьке	54	4	37,4	5	2,2	4Д32ЛПД2АКБ2С3	50	0,70	2	15	18	150	3
Разом по л-ву			308,8		63,8								
Бучацьке	23	13	2,0			5БП2ОС1Г32АКБ	73	0,70	2	24	36	230	3
Бучацьке	63	5	1,9			6ЛПД4АКБ	40	0,70	1	15	20	160	3
Бучацьке	63	6	1,9			8ЛПД2АКБ	50	0,70	1	20	22	230	3
Бучацьке	69	1	5,1			9АКБ1КЛГ+ОС	60	0,70	1	21	24	200	3
Бучацьке	69	9	0,8			7ЯЗЛ2С31Д3+КЛЯ	50	0,60	4	10	12	70	3
Бучацьке	71	1	6,8	2	4,7	10АКБ+ВРБ+БП+ДЗ	41	0,60	1	17	20	120	3
Бучацьке	71	1	6,8	3	0,8	10АКБ+ВРБ+БП+ДЗ	41	0,60	1	17	20	120	3
Бучацьке	84	2	7,1			8Д3ЯЗЛ+ЧШ+АКБ	63	0,80	2	19	22	160	3
Бучацьке	87	5	5,1	1	4,1	10Д3+ЯЗ+ЛПД+АКБ	61	0,70	3	16	18	170	3
Бучацьке	90	6	3,4			6В3Д2ВРБ1ОС1АКБ+ЯЗ+КЛЯ	65	0,60	2	19	24	160	3
Бучацьке	90	7	4,0			6КЛЯ1КЛГ2АКБ1ВРБ+ТЧ	50	0,70	2	16	18	140	3
Бучацьке	90	11	0,7			10ВРБ	60	0,55	5	18	30	190	3
Бучацьке	91	3	5,6			9АКБ1ЯЗЛ	50	0,50	1	20	26	120	3
Бучацьке	91	4	1,3			10ТЧ	50	0,30	5	19	36	100	3
Бучацьке	91	5	1,9			9Д31ЛПД+АКБ+ОС	50	0,70	1	18	20	200	3
Бучацьке	99	8	6,8			5Д3ЗАКБ2БРС+ЯЗЛ+КЛЯ	55	0,70	1	19	22	180	3
Бучацьке	108	22	5,6	1	3,4	10АКБ+ДЗ+ЛПД	35	0,70	1	14	18	100	3

Бучацьке	10 8	24	3,9	1	2,7	10АКБ+ТК+ТП	41	0,60	1А	19	22	140	3
Разом по л-ву			70,7		15,7								
Квітчанське	10	28	4,8			7С33ДЗ+ЛПД+БРС+ГЗ	86	0,50	1	27	36	270	4
Квітчанське	20	8	3,3			10ДЗ	86	0,65	3	19	32	210	4
Квітчанське	20	11	1,1			10ДЗ	101	0,70	2	24	36	300	4
Квітчанське	20	13	1,1			10ДЗ	91	0,70	2	23	32	290	4
Квітчанське	22	37	4,5			7Д33ГЗ+СЗ	86	0,85	1	25	32	330	4
Квітчанське	27	3	3,7			10ДЗ+БРС	76	0,70	2	21	28	270	4
Квітчанське	28	11	7,6			10ДЗ+СЗ+АКБ	76	0,70	2	21	30	250	4
Квітчанське	34	10	5,2			3ЯЗ5Г31Д31КЛГ+БП+ЛПД	115	0,60	1	30	48	270	4
Квітчанське	46	6	13,5	1	3,6	8С32АКБ	73	0,60	1	25	36	290	3
Квітчанське	46	6	13,5	2	3,5	8С32АКБ	73	0,60	1	25	36	290	3
Квітчанське	46	6	13,5	3	3,5	8С32АКБ	73	0,60	1	25	36	290	3
Квітчанське	46	6	13,5		2,9	8С32АКБ	73	0,60	1	25	36	290	3
Квітчанське	46	9	0,8			10СЗ+АКБ	73	0,60	1	23	32	305	3
Разом по л-ву			86,1		13,5								
Канівське	36	5	28,0	1	4,0	6Г32ЛПД2ДЗ+ЯЗ+КЛГ+ОС	45	0,80	3	15	16	150	4
Канівське	36	5	28,0	2	4,0	6Г32ЛПД2ДЗ+ЯЗ+КЛГ+ОС	45	0,80	3	15	16	150	4
Канівське	36	5	28,0	3	4,0	6Г32ЛПД2ДЗ+ЯЗ+КЛГ+ОС	45	0,80	3	15	16	150	4
Канівське	36	5	28,0	4	4,0	6Г32ЛПД2ДЗ+ЯЗ+КЛГ+ОС	45	0,80	3	15	16	150	4
Канівське	36	5	28,0	5	4,0	6Г32ЛПД2ДЗ+ЯЗ+КЛГ+ОС	45	0,80	3	15	16	150	4
Канівське	36	5	28,0	6	4,0	6Г32ЛПД2ДЗ+ЯЗ+КЛГ+ОС	45	0,80	3	15	16	150	4
Канівське	36	5	28,0		4,0	6Г32ЛПД2ДЗ+ЯЗ+КЛГ+ОС	45	0,80	3	15	16	150	4
Канівське	36	6	12,7	1	4,0	5Д31Я32Г31КЛГ1БП+ЧШ	54	0,80	3	15	18	150	4
Канівське	36	6	12,7	2	4,0	5Д31Я32Г31КЛГ1БП+ЧШ	54	0,80	3	15	18	150	4
Канівське	36	6	12,7		4,7	5Д31Я32Г31КЛГ1БП+ЧШ	54	0,80	3	15	18	150	4
Канівське	39	9	6,5			4Д32ДЧ2БП2КЛГ	35	0,70	1	15	16	130	4
Канівське	47	1	58,0	5	4,5	10АКБ+КЛЯ+СЗ+БП+ОС+ДЗ+ЯЗ +КЛГ+ЧШ+ГШЗ	61	0,60	1	22	26	170	3
Канівське	59	7	20,0	1	5,1	10АКБ+ЯЗЛ+КЛЯ	35	0,70	1Б	18	20	150	3
Канівське	83	4	18,0	1	6,3	10СЗК	51	0,70	1А	22	26	330	3
Канівське	83	4	18,0	2	6,4	10СЗК	51	0,70	1А	22	26	330	3
Канівське	83	4	18,0	3	2,2	10СЗК	51	0,70	1А	22	26	330	3
Канівське	83	4	18,0		3,1	10СЗК	51	0,70	1А	22	26	330	3
Канівське	84	1	34,0	2	1,3	10СЗК	47	0,70	1А	20	20	290	3
Канівське	84	1	34,0	3	18,2	10СЗК	47	0,70	1А	20	20	290	3
Канівське	84	1	34,0	4	11,0	10СЗК	47	0,70	1А	20	20	290	3
Канівське	84	1	34,0		2,2	10СЗК	47	0,70	1А	20	20	290	3

Канівське	85	8	8,8	1	3,3	10СЗ+ДЗ	41	0,70	1А	19	20	270	3
Канівське	85	10	9,2	1	4,0	10СЗ	53	0,70	1	20	24	280	3
Канівське	85	10	9,2	2	4,5	10СЗ	53	0,70	1	20	24	280	3
Разом по л-ву			689,8		112,8								
Стеблівське	25	19	1,1			9ЯЗІБРС	61	0,70	1	20	24	210	4
Стеблівське	25	23	9,8	1	3,0	8ДЗІЯЗІГЗ	76	0,70	1	25	26	320	4
Стеблівське	25	23	9,8		7,2	8ДЗІЯЗІГЗ	76	0,70	1	25	26	320	4
Стеблівське	26	6	11,7	1	4,7	4ЯЗІКЛГЗЛПДГЗ	50	0,70	1	21	24	200	4
Стеблівське	26	6	11,7		7,4	4ЯЗІКЛГЗЛПДГЗ	50	0,70	1	21	24	200	4
Стеблівське	44	1	1,4			10СЗ	45	0,70	1А	19	22	260	3
Разом по л-ву			45,5		22,3								
Всього потрібно вибіркових санітарних рубок на площі, га			670,8										

З метою визначення причин виникнення патологічних процесів у лісових насадженнях Корсунь - Шевченківського надлісництва філії «Центральний лісовий офіс» ДП «Ліси України» (далі – Надлісництво) та призначення відповідних заходів із поліпшення санітарного стану, було проведено лісопатологічне обстеження лінійним методом шляхом візуального оцінювання стану дерев. Обстеження здійснювалося відповідно до вимог «Санітарних правил в лісах України», затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 27 липня 1995 року № 555 (із змінами та доповненнями).

Обстеженням встановлено:

За результатами оцінки санітарного стану лісових насаджень Надлісництва встановлено, що дерева в насадженнях перебувають у незадовільному санітарному стані, значна їх частина ослаблена, уражена хворобами та шкідниками лісу.

Основною причиною погіршення санітарного стану насаджень є зміна кліматичних умов, зокрема підвищення середньорічних температур повітря та зменшення кількості опадів упродовж вегетаційного періоду, що створює сприятливі передумови для розвитку осередків шкідників і хвороб лісу.

Обстежені ділянки з головною породою дуб, або де він є у складі, за санітарним станом характеризуються, переважно, деревами VI категорії санітарного стану, рідше V, та поодинокими деревами IV категорії. На цих ділянках у вибірково санітарну рубку відбираються в більшості сухостійні дерева дуба, із відсутніми гілками другого і третього порядків, із частково або повністю опалою корою, із всохлими кронами від 2/3 до 100%, із масовими або відмираючими водяними пагонами, пошкоджені стовбуровими шкідниками (вусачами, заболонниками) та поодинокі дерева із нахилом нижньої та середньої частини стовбура понад 30 градусів від вертикальної осі.

Також при лісопатологічному обстеженні по дубових ділянках **Корсунського, Квітчанського та Буцацького** лісництв рідко спостерігаються дерева IV категорії санітарного стану із виходом плодкових тіл **дереворуйнівних грибів** - справжній трутовик санітарного стану із виходом плодкових тіл **дереворуйнівних грибів** - справжній трутовик (*Fomes fomentarius*), який викликає білу «мармурову» ядрово-заболонну стовбурну гниль, та несправжнім трутовиком (*Phellinus igniarius*), який викликає білу ядрово-смугасту стовбурну гниль. Дерев з виходом плодкових тіл **дереворуйнівних грибів** відбираються у вибірково санітарну рубку.

При лісопатологічному обстеженні дерева дуба IV категорії санітарного стану із некрозно – раковими хворобами – **поперечним раком** (*Pseudomonas quercus*) зустрічалися дуже рідко в **Квітчанському** (квартал 20 виділ 8, квартал 28 виділ 11), **Корсунському** (квартал 6 виділ 12, квартал 14 виділ 26, квартал 46 виділ 2, квартал 81 виділ 6), **Лисянському** (квартал 44 виділ 10) лісництвах. У вибіркову санітарну рубку відбираються поодинокі дерева із поперечним раком, де рани охоплюють 100% периметра стовбура. Ураження дерев поперечним раком призводить до зниження приросту, послаблення дерев, сприяє буреломам.

По **Бучацькому, Канівському, Квітчанському, Корсунському, Лисянському, Степанецькому, Таганчанському, Шевченківському, Яблунівському** лісництвах, крім вказаних вище ділянок, дерева дуба відібрані та будуть відбиратись у вибіркову санітарну рубку **тільки IV – VI категорії**.

По всіх оглянутих лісництвах на ділянках із головною породою ясен звичайний та, де він є у складі, відбираються у вибіркову санітарну рубку дерева IV – VI категорій, переважно сухостійні, немала кількість повалених дерев ясена VI категорії (Таганчанське), пошкоджені стовбуровими шкідниками – ясеневими лубоїдами малим та великим, рідше заболонниками, а також суховершинні (більше ніж на 2/3 крони), поодинокі із зламами верхів і стовбурів, з розколами стовбурів, підірвані з кореневою системою.

Серед хвороб у змішаних насадженнях, де є у складі або присутній різновіковий ясен звичайний, поширені східчастий рак, бактеріальний рак ясена, стовбурові та окоренкові гнилі.

Збудниками стовбурових гнилей є трутовики — справжній та несправжній. У вибіркову санітарну рубку відбираються дерева ясена, уражені трутовиками, бактеріальними раковими утвореннями та східчастим раком, де ранами охоплено понад 1/2 периметра стовбура в одному або кількох місцях.

Окоренкові (комлеві) гнилі дерев характеризуються ранами, із вигниванням у глибину стовбурів у комлевій частині дерева, що дуже сильно впливає на стан дерев, оскільки порушується надходження до його надземних частин води й поживних речовин. Тому окоренкові гнилі призводять до ослаблення й всихання оглянутих дерев, пошкодження їх стовбуровими шкідниками, а саме — строкатим (малим) та великим ясеневими лубоїдами.

Оглянуті листяні насадження в Корсунському лісництві квартал 43 виділ 29 уражені опеньком осіннім (*Armillaria mellea*), що є збудником кореневої гнилі, викликаючи білу заболонну гниль коренів та основи стовбура. Спостерігаються чорні ризоморфи на стовбурах, плодові тіла, наявність тріщин у нижній частині стовбура, локальне відшарування кори в комлевій частині стовбурів, суховершинні та сухостійні дерева.

Ділянки з головною породою акації білої у Бучацькому, Лисянському, Шевченківському лісництвах та, де є в складі – Квітчанське, Корсунське, Степанецьке лісництва, де будуть відбиратись дерева акації IV – VI категорій санітарного стану, суховершинні від 2/3 до 100% крони, з масовими всохлими водяними пагонами, що свідчить про втрату біологічної стійкості деревостанів, велика кількість сухостійних дерев. Спостерігаються нарости – напівкулясті напливи на стовбурах і пухлини (ракові утворення більше ніж на 2/3 периметра), здуття або потовщення на гілках і стовбурах, з локальним відшаруванням кори та пошкоджені стовбуровими шкідниками (вусачами). Відібрані дерева акації деградовані, низькорослі (Бучацьке), без приростів, з розколотими стовбурами, з підірваною кореневою системою.

У вибіркову санітарну рубку відбиратимуться інші листяні породи, що є у складі обстежених ділянок: клен, липа, граб, берест, береза, верба, осика, в'яз, черешня - сухостійні та суховершинні (відмираючі) більш як на 2/3 крони, з підірваною кореневою системою, уражені раковими хворобами деревостанів — це почорніння, гнильові ділянки зі значним поширенням уздовж стовбура (прихована гниль), а також ракові рани, заглиблені в стовбури, з масовими водяними пагонами, з тріщинами на стовбурах, з частково або повністю відшарованою корою, пошкоджені стовбуровими шкідниками - вусачами та заболонниками.

Також при лісопатологічному обстеженні спостерігається ураження дерев ясена, клена, липи та граба дереворуйнівними грибами, зокрема: справжнім трутовиком (*Fomes fomentarius*), який викликає білу «мармурову» ядрово-заболонну стовбурну гниль, та несправжнім трутовиком (*Phellinus igniarius*), який викликає білу ядрово-смугасту стовбурну гниль.

По Бучацькому та Корсунському лісництвах спостерігається ураження дерев ясена й липи рослиною — напівпаразитом (омелою білою), де у вибірккову санітарну рубку відбираються дерева, крони яких заселені понад 50%. Омела призводить до часткової або суцільної суховершинності й усихання дерев.

Оглянуті ділянки з головною породою сосна та, де присутня в складі, по Квітчанському, Канівському, Корсунському, Лисянському, Стеблівському та Степанецькому лісництвах, де відбираються, в основному, дерева сосни V – VI категорії: з коричнево – червоною та відсутньою глицею, локально і повністю відшарованою корою, із зламами в комелі сухостійні дерева, відпрацьовані стовбуровими шкідниками (короїдами, вусачами, златками).

На всіх цих ділянках присутні дерева IV категорії з механічними пошкодженнями кореневих лап або стовбурів більше, ніж на 2/3 периметра, в наявності ракові утворення раку – сірянки більше, ніж на 2/3 периметра стовбура, приріст відсутній, є із всиханням більше половини скелетних гілок по всій висоті крони, які теж підлягають ВСП.

На обстежених ділянках, які відносяться до рекреаційно-оздоровчих та захисних лісів, у вибірккову санітарну рубку будуть відібрані дерева, уражені раковими хворобами та з виходом плодових тіл дереворуйнівних грибів, лише IV - V категорій санітарного стану лісів, згідно з «Санітарними правилами в лісах України».

При огляді ділянок Надлісництва виявлено розбіжність таксаційних показників (повнота, запас, склад насадження) із даними матеріалів лісовпорядкування. **Ці ділянки потребують складання актів про виявлені розбіжності з матеріалами лісовпорядкування.**

По повноті і запасу:

Бучацьке лісництво - квартал 69 виділ 9, квартал 71 виділа 1.2 та 1.3, квартал 91 виділ 4;

Степанецьке лісництво - квартал 3 виділ 9.

По складу насадження:

Бучацьке лісництво - квартал 23 виділ 13, квартал 90 виділ 11.

По площі:

Стеблівське лісництво – квартал 25 виділ 23 по таксаційному опису площа 9,8 га, згідно інструментальної зйомки – 10,2 га,

квартал 26 виділ 6 по таксаційному опису площа 11,7 га, згідно інструментальної зйомки – 12,1 га;

Лисянське лісництво - квартал 13 виділ 1 по таксаційному опису площа 22,7 га, згідно інструментальної зйомки – 22,1 га,

квартал 30 виділ 1 по таксаційному опису площа 21,5 га, згідно інструментальної зйомки – 21,4 га,

Яблунівське лісництво - квартал 8 виділ 13 по таксаційному опису площа 9,0 га, згідно інструментальної зйомки – 8,6 га,

По Канівському лісництву - квартал 39 виділ 9 акт розбіжностей по складу насадження в наявності від 03.10.2025 року.

Таким чином, зважаючи на незадовільний санітарний стан насаджень та керуючись «Санітарними правилами в лісах України», в обстежених деревостанах надлісництва доцільно здійснити вибірккову санітарну рубку з видаленням дерев, пошкоджених стовбуровими шкідниками та уражених хворобами лісу, а саме:

- дерева дуба, переважно V - VI категорії санітарного стану та поодинокі - IV, із виходом плодових тіл дереворуйнівних грибів та з поперечним раком, де рани охоплюють 100% периметра стовбура;

- дерева ясена IV – VI категорій санітарного стану, пошкоджені ясеневими лубоїдами, рідше заболонниками, а також уражені східчастим раком, бактеріальним раком ясена, стовбуровими та окоренковими гнилями;
- дерева дуба, липи, уражені опеньком осіннім;
- дерева ясена, уражені рослиною-напівпаразитом (омелою білою), крони яких заселені понад 50%;
- дерева акації білої IV – VI категорій санітарного стану, уражені некрозно-раковими хворобами, пошкоджені вусачами;
- дерева IV–VI категорій санітарного стану присутніх у складі обстежених ділянок листяних порід (клен, липа, граб, берест, верба, в'яз, береза, осика, черешня), пошкоджені стовбуровими шкідниками, уражені раковими хворобами та із виходом плодових тіл дереворуйнівних грибів;
- дерева сосни V – VI категорій та пошкоджені стовбуровими шкідниками.

Характер всихання - поодинокий та груповий; темп - поступовий або різкий; ступінь всихання - слабкий та середній.

Під час проведення вибіркового санітарного рубки у насадженнях Надлісництва слід залишати дерева, які виконують важливі біоценологічні функції, та дотримуватися показника повноти згідно з «Санітарними правилами в лісах України».

На момент обстеження відведення деревостанів у вибіркочу санітарну рубку проведено частково.

Висновок:

1. У насадженнях, уражених хворобами та пошкоджених стовбуровими шкідниками лісу, з метою недопущення їх розмноження та поширення у прилеглих насадженнях, необхідно провести заходи з поліпшення санітарного стану лісів, враховуючи стан насаджень та особливості розвитку шкідників.
2. ДСЛП «Херсонлісозахист» рекомендує лісовій охороні надлісництва здійснювати постійний моніторинг деревостанів з метою оперативного реагування та запобігання поширенню шкідників або появи ознак захворювань.
3. З метою поліпшення санітарного стану лісів обстежені насадження потребують проведення вибіркової санітарної рубки на загальній площі **670,8 га**.
4. Заходи з поліпшення санітарного стану лісів здійснювати відповідно вимог «Санітарних правил в лісах України», затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 27 липня 1995 року № 555 (із змінами та доповненнями).

Акт складено у трьох примірниках.

Додаток: фотоматеріали

Начальник відділу діагностики ДСЛП «Херсонлісозахист»

 Олена ДОМАНЧУК

Інженер - лісопатолог відділу нагляду та прогнозу
ДСЛП «Херсонлісозахист»

 Володимир БОБК

Помічник начальника Корсунь – Шевченківського надлісництва
філії «Центральний лісовий офіс» ДП «Ліси України»

 Віталій МАРУСІЧ

Інженер охорони й захисту лісу філії «Центральний лісовий офіс»
ДП «Ліси України»

 Олександр ТКАЧ

Помічник лісничого Бучацького лісництва

 Іван ТРОЇЦЬКИЙ

Лісничий Канівського лісництва

Олександр СЛЮСАР

Лісничий Квітчанського лісництва

Роман ЯЦУН

Лісничий Корсунського лісництва

Сергій ЗІНЧЕНКО

Лісничий Лисянського лісництва

Сергій ОСАДЧИЙ

Лісничий Степанецького лісництва

В'ячеслав ПРОКОПЕНКО

Лісничий Стеблівського лісництва

Ігор ОСИФЛЯК

Лісничий Таганчанського лісництва

Олександр ВІЛЬГАН

Лісничий Шевченківського лісництва

Олександр ДЕМЧУК

В.о.лісничого Яблунівського лісництва

Андрій ЗАКРЕВСЬКИЙ

№	Підрозділ	Посада	Ім'я	Прізвище	П.І.О.	Дата народження	Місце народження	Місце проживання	Спеціальність	Категорія	Клас	Група	Спеціальність	Категорія	Клас	Група
1	Лісництво	Лісничий	Слюсар	Олександр	Олександр	1975	Київська обл.	Київська обл.	Лісничий	1	1	1	Лісничий	1	1	1
2	Лісництво	Лісничий	Яцун	Роман	Роман	1980	Київська обл.	Київська обл.	Лісничий	1	1	1	Лісничий	1	1	1
3	Лісництво	Лісничий	Зінченко	Сергій	Сергій	1978	Київська обл.	Київська обл.	Лісничий	1	1	1	Лісничий	1	1	1
4	Лісництво	Лісничий	Осадчий	Сергій	Сергій	1979	Київська обл.	Київська обл.	Лісничий	1	1	1	Лісничий	1	1	1
5	Лісництво	Лісничий	Прокопенко	В'ячеслав	В'ячеслав	1982	Київська обл.	Київська обл.	Лісничий	1	1	1	Лісничий	1	1	1
6	Лісництво	Лісничий	Осифляк	Ігор	Ігор	1985	Київська обл.	Київська обл.	Лісничий	1	1	1	Лісничий	1	1	1
7	Лісництво	Лісничий	Вільган	Олександр	Олександр	1988	Київська обл.	Київська обл.	Лісничий	1	1	1	Лісничий	1	1	1
8	Лісництво	Лісничий	Демчук	Олександр	Олександр	1990	Київська обл.	Київська обл.	Лісничий	1	1	1	Лісничий	1	1	1
9	Лісництво	В.о.лісничого	Закревський	Андрій	Андрій	1992	Київська обл.	Київська обл.	Лісничий	1	1	1	Лісничий	1	1	1